

A VÁROSI FOLYAMATOK ÉS A TÁRSADALMI MOBILITÁS, MINT VERSENYKÉPESSÉGI TÉNYEZŐ THE URBAN PROCESS AND SOCIAL MOBILITY AS A FACTOR OF COMPETITIVENESS

Ildikó LAKI¹ – Krisztina SCHOTTNER²

ABSTRACT

The current growth rate of urban growth is unprecedented. The rapid pace of urbanisation brings with it huge challenges, including rising slum populations, increasing air pollution, inadequate basic services and infrastructure, and unplanned urban sprawl, which make cities even more vulnerable to disasters. But with good urban design and management, the world's urban spaces can become inclusive, safe and sustainable, and dynamic hubs for innovation and enterprise. Thus, urban processes are dynamic, complex and interdependent phenomena that shape the development, growth, transformation and daily functioning of cities. Urban processes involve social, economic, environmental, political and cultural factors, all of which contribute to the shaping of urban life. Depending on its size, urban society is a major factor of competitiveness in territorial economic and educational processes, all of which interact and constantly shape the innovativeness of urban thinking.

KEYWORDS

city, competitiveness, social mobility, sustainability, urban processes

BEVEZETŐ

A város, mint képződmény kedvező táptalaja a sajátos folyamatok, valamint a társadalmi működés megvalósulásának. Fontos szervező és értékelő erővel rendelkezik, és mindenáron azon van, hogy a mindenkori városi mobilitást elősegítse, aktivizálja.

Ez az élettér olyan fizikai és társadalmi környezet, amelyben az emberek a mindennapjaikat élik; dolgoznak, közlekednek és szabadidejüket töltik. Ez az élettér magában foglalja a lakóépületeket, köztereket, parkokat, közlekedési hálózatokat, munkahelyeket, szolgáltatásokat, valamint a közösségi infrastruktúrát. A városi élettér formálja az emberek életminőségét, mindennapi tevékenységeiket és a közösségi interakcióikat, mely utóbbi a városok, leginkább a nagyvárosok sajátos specifikumait jelentik.

A városi élettér tervezése és kialakítása központi szerepet játszik ugyanakkor a fenntarthatóság, az élhetőség és az esélyegyenlőség szempontjából. Az élhető városi élettér olyan környezetet jelent, amely kielégíti az emberek alapvető szükségleteit, mint például a lakhatás, a közlekedés, a zöldterületek elérhetősége, és biztosítja a társadalmi kapcsolatok fenntartásának lehetőségét. Az egyéni, közösségi jólét megteremtését, a szubjektív életminőség alapjainak lefektetését, nem hagyva figyelmen kívül magát a városi miliőt.

¹ Laki Ildikó, Milton Friedman Egyetem, Nemzetközi és Politikatudományi Tanszék, laki.ildiko@uni-milton.hu

² Schottner Krisztina, Milton Friedman Egyetem, Nemzetközi és Politikatudományi Tanszék, schottner.krisztina@uni-milton.hu

Fontos, hogy a városi élettér legyen inkluzív és mindenki számára hozzáférhető, figyelembe véve a különböző társadalmi csoportok igényeit, beleértve az időseket, a családokat, a fogyatékosokkal élőket és az alacsonyabb státusú embereket is. Az innovatív várostervezés, a közösségi terek és a környezettudatos megoldások segítenek abban, hogy a városi élettér hosszú távon fenntartható, élhető és emberközpontú maradjon, melyhez a város lakói szervesen hozzájárulnak és működésben tartják.

SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉS

A tanulmány elkészítésében több irodalom került felhasználásra, melyek mindegyike a téma felölelését, áttekintését segítette. A munka központi gondolatát a "Világ városiasodásának kilátásai" című munka adta (WUP), (2018) Az összefoglaló tanulmány illusztratív módon ismerteti, hogy a világ népességének jövője a városoké, mivel a világ népességének több mint fele városi területeken él (jelenleg 55%szemben az 1950-es 30%-kal szemben). Ugyanakkor az urbanizáció meghatározza a világ népességének térbeli eloszlását, mely a négy demográfiai megatrend egyike, a globális népesség növekedés, a népesség elöregedés, valamint a nemzetközi migráció mellett. A jelentésben bemutatott urbanizációs becslések és előrejelzések azt mutatják, hogy az emberi népesség jövőbeli növekedése szinte teljes egészében a városlakók növekvő számának tudható be. Az évszázad közepére a világ népességének nagyjából kétharmada (68 százaléka) városi területeken fog élni, a globális városi népesség 2018 és 2050 között 2,5 milliárd városi lakossal fog növekedni. A növekedés közel 90 százaléka pedig Ázsiában és Afrikában összpontosul.

A téma feldolgozása során a magyar szakirodalmak köre is feldolgozásra került. Így a városfogalmak vonatkozásában Vidor (2004) és Kovács (2002). A két szerző évtizedek óta mélyreható feltáró munkát végez a városok földrajzi és szociológiai értelmezésének körében, melynek eredményeként számos városfogalom újraértelmeződése, nemzetközi kontextusba helyezése történt meg. S végül a jelen összefoglaló munkában kiemelt szerepet kapott Jan Gehl (2020), aki az élhető városok vonalán keresztül segíti megérteni a városok fenntarthatóságának és átalakíthatóságának lehetőségeit a modern, európai városokban.

Város és társadalom

„A város egyike az emberi civilizáció legnagyobb és legösszetettebb produktumainak. Sokkal több, mint építmények, utak és lakóházak halmaza, emberek rendezett közössége, eleven organizmus, sőt szellemi egység is. Sok évezrede nemcsak a mindenkori gazdaság, az ott élők társadalmi viszonyai, de a tudomány, a technika és a művészetek is tevékenyen alakítják arculatát.” (Vidor, 2004)

A téma feldolgozásának szempontjából érdemes áttekintene a város fogalmak különböző megközelítéseit.

Általános városfogalomban „a város fogalma igen komplex jellegű, és minden ezzel foglalkozó tudományterület, vagy akár gyakorlati alkalmazás szempontjai egymástól igen eltérőek lehetnek. A város olyan település, amelynek valamilyen (kulturális, ipari, kereskedelmi stb.) jelentőségénél fogva különleges, törvény szerint meghatározott jogállása van. A településhálózat nagyobb népességű, központi funkciókkal rendelkező, kiemelt közigazgatási jogállású tagja. Saját népességén kívül vonzáskörzetük lakóit is ellátják szolgáltatásaikkal.” (Kovács, 2002)

Amennyiben a városra, mint településre gondolunk, úgy megismerhetjük a statisztikai városfogalmat, a népességszámhoz kapcsolódó városi jogállást magába foglaló fogalmat, illetve a funkcionális városfogalmát, amely a települést, mint ellátó és szolgáltató szereplőt

emeli ki. „Ez a definíció tehát azt a települést tekinti városnak, amely a területi munkamegosztásban a központi, magasabb szintű, nem hétköznapi funkciókra specializálódott (a megfogalmazás eredetileg Mendöl Tibortól származik). Más megfogalmazásban, a városnak jelentőségtöbblete van, szerepkörei szerint ellátja (közép- és felsőszintű szolgáltatásokkal) a vonzáskörzetébe tartozó települések lakosságát is.” (Kovács, 2002)

A modernkori, társadalmi és területi kérdésekre irányuló fogalmak már más megközelítést használnak, ahogy ezt a dán Jan Gehl is teszi, aki szerint „a városok olyan találkozóhelyek, ahol az emberek kicserélik gondolataikat, kereskednek, vagy egyszerűen csak kikapcsolódnak és jól érzik magukat. A városi nyilvánosság területei – mint az utcák, a terek és a parkok – a cselekvések színpadai és katalizátorai.” (Kovács, 2002)

Tulajdonképpen bármilyen definíciót is alkalmazunk a város meghatározására, az adatok azt mutatják, hogy a városokban élő népesség részaránya a Földünkön egyre nő. Az urbanizáció üteme pedig országról országra változik. Minden ország esetében ugyanakkor az is látható, hogy a városok, legfőképpen a nagyvárosok a társadalom lakóhelyéül is kiválasztott célpontjai. Egyfelől a felkínált lehetőségek esetében a város gazdagabb tartalommal bír, másfelől az egyéni, individuális élettér kiteljesedése oldaláról a város sokrétűbb és biztosabb pontot jelentenek a városlakóknak. Ugyanakkor a szuburbanizációs folyamatok is megjelennek, melyek egyértelműen a nagyvárostól való részbeni eltávolodást jelentik, nem az elválást.

Napjainkban további új térformák is teret hódítanak. „A hagyományos városi agglomerációt, amely egy központi nagyvárosból és a hozzá csatlakozó, szorosan együttműködő községekből vagy kisvárosokból állt, mindinkább a nagyvárosi régió váltja fel.” (Hagget, 2006, 456. old.)

A település típusa - jelen esetben a város – a helyi társadalom fejlődésében értékképző erővel rendelkezik. A ma városa nem egy elképzelt, ideologizált képződmény, hanem dinamikus potenciával rendelkező, különböző értékekkel felruházott organikus elem.

A 21. századi városokat gyakran intelligens technológia, fenntarthatóság, valamint az emberek igényei és életminősége iránti fokozott figyelem jellemzi. Az ilyen városok célja, hogy egyszerre legyenek élhetőek, környezetbarátok, továbbá technológiailag fejlettek. De mit is jelent mindez? A modern városok ma smart city technológiákkal ellátottak. Az angol nyelvű „Smart City” elnevezés a „korszerű-”, „emberközpontú-” esetleg „élhető város” -t jelenti. Okos városnak lenni egy folyamat, a folyamatos fejlesztés útja. Az okos városok különböző rendszerekkel rendelkeznek. Ilyen közé tartoznak az okos lámpák, amelyek érzékelők alapján szabályozzák a világítást, vagy a forgalomirányító rendszerek, amelyek valós időben figyelik a forgalmat és irányítják azt. Az okos városban jelen van az Internet of Things (IoT) rendszere is. Az IoT-eszközök, többek között az okos víz- és energiamérők, valamint a levegőminőség-érzékelők lehetővé teszik az adatok gyűjtését és elemzését a város különböző pontjain. Ezáltal a várostervezésben, városépítészetben a leghasznosabb, még inkább leginnovatívabb eszközök jelenhetnek meg. Manapság a költséghatékonyság további elemét képezi az 5G hálózat is. ezáltal gyorsabb és megbízhatóbb internetkapcsolat jöhet létre, mely lehetővé teszi az adatátvitelt és a valós idejű kommunikációt az intelligens eszközök között. Az információáramlás többszörösére emelkedik, a társadalom tagjai a városokon belüli viszonyaikat, tovább generálhatják a városok és várostérségi kapcsolatok között is.

A város társadalmi ugyanakkor igényli a fenntarthatóságot, az életminőség és jólét megalapozásának forrásait. A megújuló energiaforrások esetében az egészséges életmód támogatójaként jelenik meg a napenergia, szélenergia és egyéb zöld energiaforrások növekvő használata, mely csökkenti a városok szén-dioxid-kibocsátását, ezáltal a levegő minőségének stabilizálása vagy javulása érhető el. A városépítészet, esztétikai keretek rögzítését támogatja. Ebben segíthet a zöld építészet és várostervezés, az a zöld tetők, vertikális kertek, valamint

energiahatékony építészeti megoldások. Ez csökkenti az energiafelhasználást és javítja a városi klímát. Ez utóbbi az egészséges és élhető városi tér megerősítését is pártfogolja, ahol a társadalom a területhez alkalmazkodva felismeri a városfejlesztés e szegmensének lehetséges útjait.

E folyamat következő állomása a fenntartható környezet, társadalom körül járása. A fenntartható városok olyan városi környezetek, amelyek úgy vannak megtervezve és fejlesztve, hogy figyelembe vegyék a környezetvédelmi, gazdasági és társadalmi szempontokat. A cél a városok oly módon történő működése, melyben a jövő generációk számára megőrzésre kerülnek az erőforrások, miközben magas életminőséget biztosítanak lakóiknak. „A fenntartható fejlődés fogalmától elválaszthatatlan az a követelmény, hogy a társadalom mindegyik rétege számára elérhetőek legyenek azok a javak és szolgáltatások, amelyek részét képezik az elfogadható életvitelnek. A fenntarthatóság megkérdőjeleződik, ha az előrejutás lehetősége csupán szelektív módon lehetséges, és léteznek olyan társadalmi csoportok, amelyek nem képesek alapvető szükségleteiket fedezni.” (KSH, 2022)

A fenntartható városok legfőbb jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

A fenntartható városok számára az energiahatékonyság megvalósítása alapvető és elengedhetetlen feltétel. Az energiahatékonyság lényege, hogy egy adott rendszer, eszköz vagy folyamat mennyire képes hatékonyan felhasználni az energiát a kívánt eredmény eléréséhez. Az energiamegtakarítás a fenntartható városok kulcseleme, és a helyi önkormányzatok, az üzleti szektor, valamint a lakosok együttműködését igényli. A helyi társadalom közösségi együttműködések révén pozitív példát is mutathatnak más városi közösségek számára is, hiszen energiafogyasztásuk, energiatakarékosságra fordított figyelmük egyre fontosabbá válik a jövő városi életének kialakításában.

Városi versenyképesség

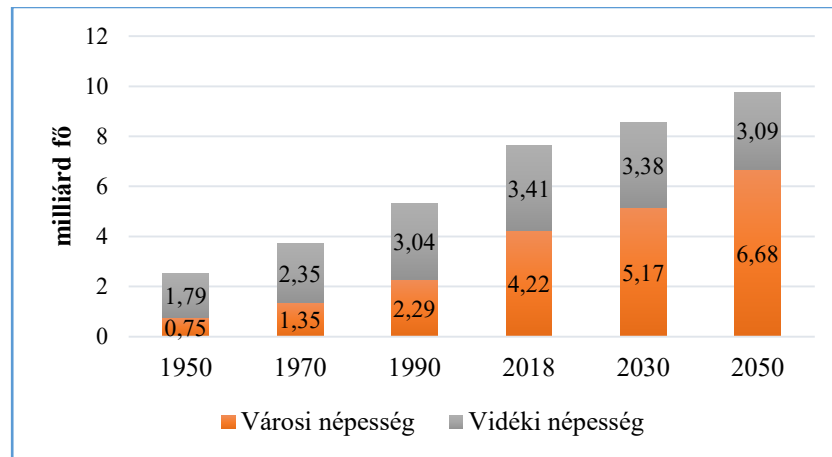
A városok versenyképességének megítélése komplex folyamat, sokféle tényező alakítja. Az viszont vitathatatlan, hogy a versenyképesség fontos tényező a gazdasági növekedés, fejlődés, a korábban már említett társadalmi jólét és a fenntartható fejlődés szempontjából is.

A versenyképességet a városok esetében is (a teljesség igénye nélkül) jelentősen befolyásolja például az infrastruktúra minősége, hisz a jól működő közlekedési hálózatok és a globális piaci elérhetőség növelik egy város vonzerejét. Kiemelt jelentőségű az oktatás, a kutatás-fejlesztés és az innováció színvonala, ezzel összefüggésben a humán erőforrás mennyisége, minősége és gazdasági szempontból jelentős bérköltsége. Kiemelendő még a vállalkozói környezet és a digitális technológiákhoz való hozzáférés milyensége is. Mindezek pedig alapvetően befolyásolják a városok külföldi-működőtőke (FDI) vonzó képességét, mely kiemelten fontos lehet az új beruházások létrehozása, illetve a belső forráshiány esetén.

Ezt a komplexitást próbálja megmutatni a Global Power City Index, mely az egyik legismertebb a versenyképességi rangsorok között, számszerűsít, ezek alapján rangsorokat állít fel a városok között. Ezt 6 funkció – a gazdaság, a kutatás és fejlesztés, a kulturális interakció, az élhetőség, a környezet és az elérhetőség - mérésével teszi, ami egy többdimenziós rangsort eredményez. Az egyes funkciókon belül számtalan indikátort vizsgál, melyben a fenntarthatósági szempontok, például a zöld technológiák és az intelligens városok fejlődése, egyre nagyobb hangsúlyt kapnak, ahogy a klímaváltozás és a környezeti kihívások előtérbe kerülnek. Ezen rangsoroknak természetesen az egyik eredménye, hogy számtalan indikátor alapján a világ nagyvárosai között felállít egy sorrendet. A mutatók sokféleségével a globális városok erősségeit és gyengeségeit, illetve a folytonosan változó kihívásokat is kimutatja. Mindezek fontos indikátorok lehetnek egyes vállalati vagy várostervezési stratégiák

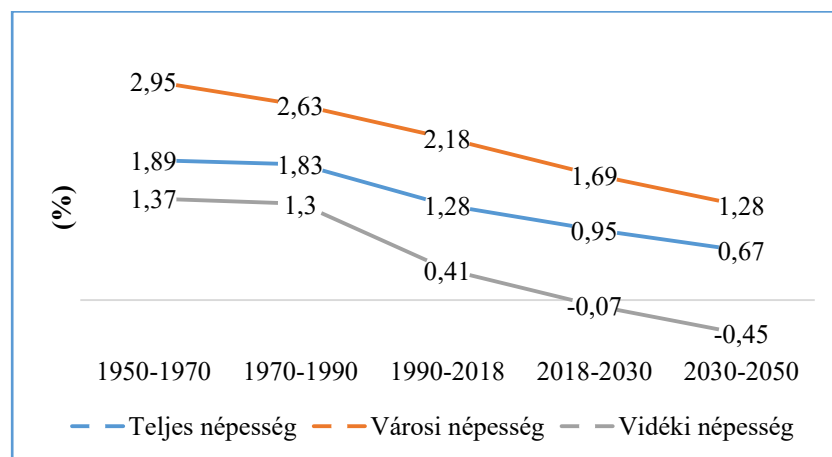
kialakításakor is. (Global Power City Index. 2023.)

A World Urbanization Prospects (WUP) legutolsó elérhető jelentése szerint (2018) világviszonylatban már több ember él városi területeken, mint vidéken.

1. ábra: A népességszám alakulása (1950-2050)
 Forrás: WUP, 2018, online

Az 1. ábrán jól látható, hogy 1950-hez képest (0,75 milliárd fő), 2018-ra több, mint négyszeresére nőtt a városi lakosság aránya (4,2 milliárd fő). Az ENSZ becslése szerint ez az urbanizációs folyamat folytatódni fog és 2050-re a világon már 6,7 milliárd fő lesz a városi lakosok száma. Míg az első időpontban a világ népességének mindössze 30%-a élt városokban, addig 2018-ban már 55%-uk és a korábban említett becslések szerint 2050-re ez a szám 68% fölé emelkedik. Ezen időszak alatt természetesen a világ népességszáma is nőtt (és növekedni is fog), de a városi népesség növekedési aránya ezt jelentősen meghaladta (és a becslések alapján meg is fogja haladni).

2. ábra: Népesség növekedési rátája (1950-2050)
 Forrás: WUP, 2018, online

A 2. ábrán is látható, hogy a növekedési ráták esetében csökkenő tendencia mutatható

ki, de nem azonos mértékben. A világ népességének növekedése erőteljesebben csökken, mint a városi népesség növekedése, ennek eredményeképpen a városi népesség aránya folyamatosan nő (bár csökkenő ütemben).

A városi népesség átlagos éves változási üteme 1950-1970 között 2,95 százalék volt, ami több, mint 50%-val magasabb, mint a világ népességének növekedési üteme, mely ebben az időszakban 1,89 százalék volt. Az ENSZ becslése szerint 2030 és 2050 között ez a tendencia továbbra is kimutatható, az urbanizációs folyamatok tovább erősödnek, ami a városi lakosság részarányának növekedését fogja eredményezni a következő évtizedekben is.

Az urbanizációs folyamatok erősödése egyrészt a városi lakosok létszámának növekedését jelenti. Emellett azonban a gazdasági potenciál, aktivitás, a tőkevonzó képesség is nő, ide koncentrálódik az oktatás a K+F+I jelentős része is.

Az WUP szerint a világ GDP értékének már 2018-ban körülbelül 80%-át a városi térségek állították elő. Bár korábban elfogadott volt az az álláspont, hogy az urbanizálódás általában gazdasági fejlődéssel jár, 2010 után egyre több vizsgálat igazolta, hogy ez a tendencia nem érvényes mindenhol. Az ellenpéldát elsősorban a szubszaharai afrikai országok adják, ahol az is előfordult, hogy a városi lakosság növekedése mellett csökkenő gazdasági teljesítményt lehetett kimutatni. A világ többi részén azonban általában szignifikáns összefüggés van az urbanizáció és a gazdasági növekedés között. (WUP, 2018)

A városok gazdasági szerepének jelentőségét vizsgálta a Brookings Institution is. Mivel a városi területeken élő emberek száma már meghaladja a világ népességének felét, így a városok a globális gazdasági növekedés és jólét kulcsfontosságú mozgatórugóinak tekinthetők. Számításaik szerint a világ 123 legnagyobb metropolisza a globális népesség valamivel több, mint egy nyolcadával rendelkezik, de a globális gazdasági teljesítmény közel egyharmadát generálják. Szerintük tehát rendkívül szoros összefüggés van az urbanizáció és a gazdasági teljesítmény növekedése között. Megítélésük szerint azzal párhuzamosan, ahogy világszerte erősödnek az urbanizációs folyamatok, meg kell változtatni a korábbi, klasszikus globális városokról alkotott elméleteket, elképzeléseket. A korábbihoz képest, ahol elsősorban a nagy pénzügyi központok (New York, London, Tokió) kaptak kiemelt szerepet, ma már inkább egy összetett modellben érdemes gondolkodni. A városok a világ minden pontján egy hálózat részesei és a világszintű áramlások központjai (áru, szolgáltatás, tőke, humán erőforrás). Ezért egyre fontosabbá válik megérteni és erősíteni a városok hozzájárulását a növekedéshez és jóléthez. (J.L. Trujillo & J.Parilla, 2016)

A városokban egyre növekvő népességkoncentráció a külföldi befektetésekre is pozitívan hat. Egyrészt mindegyik gazdasági szektorban kiemelten fontos a munkaerő megléte, képzési adottsága és természetesen a bérköltsége is. A növekvő népesség azonban a helyi piacra termelő, úgynevezett piacorientált befektetések erősödését is indukálhatja, hiszen a 10 millió fő feletti nagyvárosok nem csak hatalmas munkaerőt képviselnek, de jelentős fogyasztóként is megjelennek. A városok tőkevonzó képessége kulcsfontosságú szerepet játszik a globális gazdasági növekedésben és a versenyképesség fenntartásában. A sikeres városok erős gazdasági infrastruktúrával, magasan képzett munkaerővel és innovatív ökoszisztémával rendelkeznek, amely vonzó az FDI számára. A versenyképesség növeléséhez a helyi ipari klaszterek és a kreatív iparágak támogatása, fejlesztése is elengedhetetlen.

A városoknak nem csak gazdasági, hanem életminőségi szempontból is vonzónak kell lenniük, hogy befektetéseket és tehetségeket vonzzanak. Az élhető városi környezet, a fenntarthatóság, valamint a minőségi egészségügyi és oktatási szolgáltatások mind erősítik a tőkevonzó képességet. Az innovációra építő városok napjainkban és várhatóan a jövőben egyre erősebben kiemelkednek a globális tőke áramlásában.

KUTATÁSI MÓDSZEREK

Az összefoglaló munka alapját az irodalmak szintetizálásából készült elméleti tartalom adja, mely egyrészt a rendelkezésre álló szakirodalmakból, másrészt a szerzők korábbi kutatásaiból épült fel. A hazai és nemzetközi szakirodalmak a tanulmány kereteit adták meg, a téma megértése és feldolgozása céljából, míg az adatok az elméleti feltevéseket próbálják meg igazolni. A munka elméleti része mellett a gyakorlati egység hangsúlyossága a jelenkori városiasodási adatokat, illetve számszerűsíthető folyamatokat mutatja be.

EREDMÉNYEK

A városok népességnövekedése egy összetett jelenség, amelyet az urbanizáció, a gazdasági fejlődés, a migráció és a technológiai innovációk együttesen alakítanak. A növekedés ugyanakkor nemcsak lehetőségeket, hanem kihívásokat is hordoz, különösen az infrastruktúra és a környezetvédelem terén. A városok sikeres jövője nagyban függ attól, hogy miként képesek kezelni ezeket a problémákat, és hogyan alkalmazkodnak a folyamatosan változó demográfiai és gazdasági környezethez.

A városok globális szerepének elemzése azt mutatja, hogy a városi térségek jelentősége az elmúlt évtizedekben folyamatosan növekedett, és ez a tendencia tovább folytatódik. Az urbanizáció mértéke fokozatosan nő, egyre több ember él városi környezetben, ami magával hozza a gazdasági és társadalmi változásokat is. A városok gazdasági potenciálja, különösen a nagyvárosoké, kiemelkedővé vált, és ma már a világ GDP-jének jelentős része a városokból származik. Az olyan modern technológiák, mint a smart city rendszerek és az IoT, meghatározó szerepet játszanak a városok fenntarthatóságának és versenyképességének növelésében. Emellett a fenntarthatósági szempontok, mint az energiahatékonyság, a zöld energiaforrások használata és az újrahasznosítás, egyre fontosabbá válnak a városok életében. A jövő városai kulcsszereplői lesznek a gazdasági növekedésnek, miközben a társadalmi mobilitás és a jólét fenntartásához is jelentősen hozzájárulnak.

A városok egyre inkább központi szerepet töltenek be a globális tőke áramlásában, hiszen a külföldi befektetők számára vonzó a nagy népesség és a gazdasági lehetőségek koncentrációja. Az innováció, a kutatás-fejlesztés és az oktatás színvonala meghatározó tényezők a városok versenyképességének alakításában, amelyek kulcsfontosságúak a fenntartható fejlődés szempontjából is. Emellett a fenntartható városok kialakítása hozzájárul a globális környezeti kihívások kezeléséhez, biztosítva a jövő generációinak is az élhető és egészséges városi környezetet.

ÖSSZEFOGLALÁS

A városok és a társadalom kiemelt szerepet játszanak a fenntarthatóság megvalósításában, mivel a világ népességének jelentős része városokban él, és a globális erőforrás-felhasználás nagy része is ezekben a központokban történik. A fenntartható városfejlesztés és a társadalmi elkötelezettség kulcsfontosságú az olyan globális kihívások megoldásában, mint a klímaváltozás, a környezetszennyezés, az egyenlőtlenségek és a növekvő energiaigény. A tanulmány egésze eköré helyezte a hangsúlyt, kiemelve az élhető és támogató városok működésének sajátosságaira való fókuszálást.

BEFEJEZÉS

A fenntarthatóság és a városi társadalmak üzenete arra világít rá, hogy a városok jövőjét nem feltétlen csak a technológiai fejlődéssel vagy gazdasági növekedéssel, hanem az emberek életminőségének javításával, a közösségi összetartozás erősítésével és a természeti környezet

védelmével kell kialakítani. Az egyre növekvő városok jelentős kihívásokkal szembesülnek – környezetszennyezés, túlzásfoltosság, közlekedési problémák, erőforráshiány –, ugyanakkor a változás elindítói is lehetnek, ha a fenntarthatóságot, a társadalmi és területi értékeket helyezik előtérbe. A városok fenntarthatóságra való törekvése segít olyan megoldásokat találni, amelyek figyelembe veszik a jövő generációk szükségleteit, miközben biztosítják a jelenben élők jólétét. Az együttműködés és a közös cselekvés képes felkészíteni a városi társadalmakat a globális változásokra, és hozzájárulni egy kiegyensúlyozottabb, egészségesebb és fenntarthatóbb jövőhöz.

FELHASZNÁLT IRODALOM

Könyv

Hagget, P. (2006). *Geográfia globális szintézis*. Budapest, Typotex.

Gehl, J. (2014): *Élhető városok*. Budapest, TERC.

Weboldal

A fenntartható fejlődés indikátorai Magyarországon, 2022. Központi Statisztikai Hivatal, 2022. ISSN 2064-0307 https://www.ksh.hu/s/kiadvanyok/fenntarthato-fejlodes-indikatorai-2022/fenntarthato_fejlodes_indikatorai_2022.pdf

Global Power City Index. (2023). https://mori-m-foundation.or.jp/pdf/GPCI2023_summary.pdf

J.L. Trujillo & J.Parilla, 2016 (2016). Redefining Global Cities (RGS). <https://www.brookings.edu/articles/redefining-global-cities>

Mindentudás Egyeteme: *Városok világa*. (2024.09.12.) Vidor Ferenc. <https://mindentudas.hu/el%C5%91ad%C3%A1sok/tudom%C3%A1nyter%C3%BCletek/m%C5%B1v%C3%A9szet/149-%C3%A9p%C3%ADt%C5%91m%C5%B1v%C3%A9szet/6076-a-varosok-vilaga.html>

Városfogalmak. (2024.09.12.) Kovács Zoltán. <http://www.terport.hu/telepulesek/telepulestipusok/varos/varos-fogalmak.html>

World Urbanization Prospects (WUP), (2018). <https://population.un.org/wup/publications/Files/WUP2018-Report.pdf>